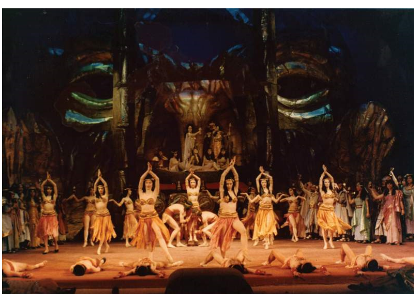
PRODUCȚIE MONUMENTALĂ, ÎN RELUARE LA OPERĂ

(Costin Popa – 25 noiembrie 2007)

Tenorul – supriză

A devenit o practică la Opera Națională bucureșteană anteprezentarea în formulă de concert a unor titluri ce sunt destinate producțiilor scenice. Așa s-a întâmplat cu **Manon Lescaut**, cu **Samson și Dalila**, așa se va petrece, se pare, cu **Cenușăreasa**. Câștigul se observă mai ales în ceea ce privește pregătirea muzicală și mă refer în mod deosebit la orchestră, mobilizată – cum afirmam adesea – de urcarea pe scenă dar păstrând rodajul și concentrarea la reîntoarcerea în fosă. Sigur că metoda nu este nici infailibilă, nici recomandată spre a se transforma în obișnuință.

Dar văzând de curând reluarea spectacolului **Samson și Dalila**, nu am putut să nu remarc preocuparea sporită pentru acuratețe,pentru omogenizare. Instrumentiștii Operei Naționale au potențial, se știe. Dar rămân câteodată datori la preciziunea atacurilor, la expresivitatea creatoare de atmosferă (deosebit de importantă mai ales la discursul melodic subtil al lui Saint-Saëns), deși tempii aleși de dirijorul Iurie Florea sunt corecți și inspiratori.

Da, șeful de orchestră a condus cu deciziune și iată, atent și experimentat, a știut să amortizeze mica ezitare solistică dinspre finalul duetului Dalila – Marele Preot din actul secund. Și pentru că am vorbit de ansambluri, trebuie remarcată performanța corului pregătit de acest mare maestru care este Stelian Olariu. De decenii, calitatea este imperativul său suprem iar reușitele sunt aproape de perfecțiune. Chiar dacă, în seara premierei, corul de bărbați a fost ușor neatent în tabloul ultim, impresia generală s-a păstrat ultrapozitivă.

În temutul, dramaticul rol al lui Samson, oaspetele venit din Turcia, Efe Kislali, a produs o surpriză de proporții. Tenor cu timbru puternic baritonal (o raritate!), robust în sonorități, cu înveliș rotund de armonice și culoare sombrată, Kislali are atu-urile eroice ale personajului, cântă cu aplomb, cu accente pline de autoritate. Din calibrul său de mare amploare, artistul găsește resurse pentru nuanțarea în mezzoforte reclamată de clipele de tandrețe și frământări cu Dalila sau în zbaterile dureroase din primul tablou al actului al III-lea.

În așteptarea lui Renato Bruson

O paranteză. Prezența lui Kislali pe prima scenă lirică națională vine la o saptămână după ce un alt invitat străin, italianul Giorgio Casciarri, abordase rolul Manrico din **Trubadurul** și produsese o surpriză similară. Un tenor liric – spint, cu squillo deosebit și mare siguranță a Do-ului acut, indispensabil partiturii verdiene originale. Celebra stretta **Di quella pira** a fost pe punctul de a fi bisată la cererea unui public entuziasmat. Din păcate, un public care nu a umplut sala. Ca și la **Samson și Dalila**. Cei neinspirați să vină la Operă în cele două seri au avut ce regreta. Mi se părea potrivit ca prezența celor doi valoroși artiști, altfel necunoscuți în România, să fie agresiv mediatizată. Chiar dacă angajarea lor s-a făcut, poate, pe bază de CV-uri, calitatea s-a relevat

indubitabil de la prima repetiție de ansamblu, la cabine. Simpla enunțare a numelor pe afișe și în comunicatele de presă n-avea cum să incite melomanii.

Casciarri și Kislali, două voci care au sunat ca o uvertură la spectacolul cu totul extraordinar din 15 decembrie, **Rigoletto**, în care rolul titular va reveni unui bariton deja legendar, Renato Bruson. Sosirea lui la București este primul rod al unui contract de parteneriat între managementul Operei Naționale și Viorel Cataramă, acesta din urmă suportând cheltuielile de onorariu, transport și sejur al celebrului oaspete. Totul în condițiile în care prețurile de intrare rămân cele practicate obișnuit pentru spectacole cu invitați străini. Este într-adevăr un gest generos prin care sponsorul nu încearcă să facă o afacere și nici măcar să recupereze costurile pe care le implică prezența unui asemenea cântăreț. Iată de fapt definiția sponsorizării în artă. Meritoriu este și că acest parteneriat se face pe termen lung – îmi amintesc că propusesem în presă o asemenea soluție menită să (re)introducă Opera bucureșteană în circuitul liric european și mondial. La conferința media în cadrul căreia s-a semnat contractul de sponsorizare, pentru 2008 – să spun că aceste manifestări extraordinare vor avea loc anual, în preajma Crăciunului – s-au pronunțat deja, bineînțeles sub rezervă, numele Annei Netrebko și al lui Plácido Domingo...

Partenerii lui Kislali

Revenind la spectacolul cu opera lui Saint-Saëns, să remarc prezența Ecaterinei Țuțu, o Dalila ale cărei farmece stau în primul rând în dramatismul abordărilor și apoi în cel al senzualității. Glasul ei penetrant de mezzosopran ă își dezvoltă bogăția în registrul central iar în cel grav, sonoritățile di petto sunt realmente impresionante. Păcat că pentru imprecația din aria **Amour, viens aider ma faiblesse** a ales o alternativă care exclude Si bemol-ul acut, tradițional important în economia expozeului. În rolul Marelui Preot al lui Dagon am admirat din nou timbrul arămit, profund rezonant al baritonului Ștefan Ignat. Declamația sa este dominatoare ca și avalanșele sonore iar intonația aproape fără fisură. Vocea cu profunzimi nebănuite a basului Pompeiu Hărășteanu a fost și de data aceasta indispensabilă personajului său, Un bătrân evreu, dublată fiind de o înțelegere filosofică redată molcom, cu tristețe și sumbre prevestiri. În alte roluri au evoluat Mihnea Lamatic (Abimelech), Teodor Ilincăi (Solul), Lucian Corchiș (Primul filistin) și Daniel Filipescu (Al doilea filistin).

O mega – producție

Spectacolul **Samson și Dalila** datează din 1992 și a fost datorat primei sponsorizări majore a Operei Naționale, impulsionată de Ludovic Spiess, pe atunci ministru al Culturii și Cultelor. Regia regretatului Hero Lupescu, concepută în termeni clasici, a redat monumentalitatea lucrării și a depășit caracterul său oratorial, făcând-o vie și veridică dramaturgic. Mizanscena a fost substanțial ajutată de scenografia excelentei Viorica Petrovici prin decoruri de mare anvergură, prin costume variat colorate. Acum, la reluare, a existat un refresh evident al cromaticii și chiar o vestimentație nouă pentru Dalila Ecaterinei Țuțu. Nu trebuie omisă contribuția baletului (coregrafia Francisc Valkay) în care, ca soliști ai ansamblului, au dansat Bianca Fota, Vlad Ilcenco, Monica Bălărie, Alina Oprescu.

La București, opusul lui Saint-Saëns apare scenic spectaculos, incitant și atractiv. Mai ales când contribuția interpreților în cele două roluri titulare este valabilă.